

Przystanek matura

Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu maturalnego z języka polskiego

Rozprawka

W jaki sposób są przedstawiane miejsca szczęśliwe? Omów zagadnienie, odwołując się do załączonego fragmentu "Epilogu" do "Pana Tadeusza" Adama Mickiewicza, całego utworu oraz do innego tekstu kultury.

**Adam Mickiewicz
"Pan Tadeusz"**

[*EPILOG*] - fragment

Kraj lat dziecinnych! On zawsze zostanie
Święty i czysty jak pierwsze kochanie,
Nie zaburzony błędów przypomnieniem,
Nie podkopany nadziei złudzeniem
Ani zmieniony wypadków strumieniem.
Gdziem rzadko płakał, a nigdy nie zgrzytał,
Te kraje rad bym myślami powitał:
Kraje dzieciństwa, gdzie człowiek po świecie
Biegł jak po łące, a znał tylko kwiecie
Miłe i piękne, jadowite rzucił,
Ku pożytecznym oka nie odwrócił.
Ten kraj szczęśliwy, ubogi i ciasny,
Jak świat jest boży, tak on był nasz własny!
Jakże tam wszystko do nas należało!
Jak pomnim wszystko, co nas otaczało:
Od lipy, która koroną wspaniałą
Całej wsi dzieciom użyczała cienia,
Aż do każdego strumienia, kamienia,
Jak każdy kątek ziemi był znajomy
Aż po granicę, po sąsiadów domy!

I. Wstępne rozpoznanie

1. Określ gatunek utworu.

Jest to epepeja.

2. Określ czas, w jakim utwór został napisany.

Utwór został napisany w epoce romantyzmu. Ukazał się w 1834 roku w Paryżu.

3. Kontekst historyczny.

Przyczyną napisania utworu stała się sytuacja na emigracji po upadku powstania listopadowego. Emigracja, która miała być "duszą narodu polskiego" w dążeniu do wyzwolenia ojczyzny, była skłócona, przygnębiona warunkami życia na wygnaniu. Złe nastroje pogłębiała tęsknota za ojczyzną. Stąd pomysł dzieła, które by przybliżyło oddalony kraj.

II. Sformułowanie tezy (hipotezy) interpretacyjnej.

Miejsca szczęśliwe mogą być przedstawiane jako takie, które już przeminęły.

III. Krótka prezentacja bohatera fragmentu.

Narrator - wypowiada się w 1 osobie liczby pojedynczej. Należy do świata przedstawionego.

IV. Przytoczenie przykładów z załączonego fragmentu.

Przykładowa odpowiedź: Narrator określa kraj lat dziecińczych w kategoriach świętości.

Chociaż było to miejsce ubogie, to czuł się tam szczęśliwy i bezpieczny. Był to jego dom.

Wspomina przyrodę, która nie tylko była piękna, ale też pożyteczna.

V. Odwołanie do całego utworu

Symbolem miejsca szczęśliwego jest Soplicowo. Urządzenie wnętrza dworku soplicowskiego (obrazy przedstawiające patriotów, zegar kurantowy wygrywający Mazurka Dąbrowskiego) świadczy o poszanowaniu przez Sędziego tradycji narodowych. W Soplicowie przestrzega się także zwyczajów, np. polowania, uczyty. Atencją otacza się ludzi starszych, mądrych i zasłużonych dla kraju. Okazywano także szacunek chłopom, czego wyrazem było ich uwłaszczenie przez Tadeusza i Zosię.

VI. Inny tekst kultury

Ignacy Krasicki "Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki"

Panowała równość ludzi pod względem materialnym, mieszkańcy nie wyróżniali się strojem, w relacjach między gospodarzami a służbą panował wzajemny szacunek, mieszkańcy posługiwali się językiem łatwym i prostym, ludzie nie znali słownictwa związanego z prawem i chorobami, działał sprawiedliwy system prawny, istniała tylko jedyna forma władzy - rodziców nad dziećmi, rządy w osadzie były oparte na naturalnym porządku.

VII. Wnioski

Kreowanie przez twórców miejsc szczęśliwych wypływa z tęsknoty za czymś, co było ważne, ale zostało bezpowrotnie utracone. Ale także jest to marzenie człowieka za idealnym do życia miejscem.